

“Il·lustríssim senyor Joaquim Tornos Mas. L’Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya us rep com Acadèmic de número. En el seu nom us lliuro la medalla i el diploma que porten el nom de PERE NOLASC VIVES I CEBRIÀ que dugué el vostre antecessor Ramon M. Mullerat. L’una i l’altre acrediten que gaudiu dels drets i els honors i teniu els deures que els Estatuts de la Corporació us atorguen. Enhorabona”.

Discurs de cloenda de la sessió pública i solemne de recepció com a acadèmica de número del professor Joaquim Tornos.

Barcelona, 18 de juny de 2019.

Senyor President del Consell de Garanties,

Senyor President de l'Audiència Provincial,

Senyor Director General de Dret,

Senyor President del Consell de l'Advocacia de Catalunya,

Senyor Degà del Col·legi de Notaris,

Senyor President de la Reial Acadèmia de Medicina,

Autoritats

Senyores i senyors acadèmics i senyores i senyors que ens feu l'honor d'acompanyar-nos,

Amb la sessió pública i solemne de recepció del professor i advocat Joaquim Tornos i Mas com a acadèmic de número, felicitats professor Tornos i gràcies pel discurs, tanquem les sessions lectives del curs 2018/2019 que formalment acabarà el 30 de setembre. El vam iniciar el 25 d'octubre amb una sessió solemne en la qual també tinguérem la fortuna de rebre un nou acadèmic de número, el registrador de la propietat senyor Antoni Cumella Gaminade. Entre mig hem celebrat sessions pràcticament cada quinze dies per presentar comunicacions i analitzar novetats legislatives o jurisprudencials i hem participat al congrés

d'acadèmies iberoamericanes celebrat a Madrid el mes de novembre.

Els millors dies de l'Acadèmia són, precisament, els dies en què es rep un nou acadèmic de número amb l'acte solemne i formal de la lectura del discurs d'ingrés i, en aquest sentit, el curs que ara acaba ha estat un curs amb fortuna en el qual hem vist cobertes les medalles que duen els noms dels antics juristes catalans Pere Nolasc Vives i Cebrià i Guillem de Vallseca per dos juristes d'avui tan diferents i tan solvents com Joaquim Tornos i Antoni Cumella.

Els representen, a parer meu, el que és i el que vol ser l'Acadèmia: un lligam de continuïtat entre la tradició jurídica catalana de sempre i el món del Dret d'avui. Un lligam que reflecteix la diversitat de procedències, la pluralitat d'idees, la multiplicitat de camps d'estudi i d'especialitat jurídica dels nostres membres, tots estatutàriament arrelats a Catalunya.

El professor Tornos, catedràtic de Dret administratiu i jurista pràctic a l'hora, ha excel·lit en els estudis de Dret públic, sobretot en referència a l'organització territorial de l'Estat sense negligir el dret a decidir, i en relació amb la regulació de les activitats privades per part dels poders públics. El discurs que acaba de fer, de tanta actualitat, ens ha permès copsar la seva manera lúcida d'analitzar des de l'òptica jurídica problemes complexos del dia a dia real. Francesc Tusquets ha fet la lloança del nou acadèmic i ha respost el discurs en nom de l'Acadèmia amb competència i claredat. Gràcies Francesc. Seria del tot impertinent que jo reiterés el que ell

ha dit, però em fa goig de subratllar el perfil del professor Tornos i el seu camp d'estudi per contraposar-lo al camp d'estudi preferent del registrador Antoni Cumella.

Antoni Cumella ha destacat en l'estudi del Dret privat, especialment el Dret privat de Catalunya, que aplica professionalment de manera continuada i quotidiana exercint la funció de registrador de la propietat amb rigor, com cal, però amb un sentit comú poc usual. El passat mes d'octubre ens va il·lustrar sobre la problemàtica que va generar la introducció de la Llei hipotecària a Catalunya a causa de les moltes institucions catalanes arreladíssimes fa cent cinquanta anys i desconegudes per la normativa estatal uniformadora que era, i és, la Llei citada.

És aquesta diversitat de perfils, d'àrees d'estudi, de procedències, d'activitats professionals la que enriqueix l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació i permet a la nostra corporació conservar el reconeixement que li atorga la societat catalana.

Com és sabut, les medalles que ostenten els acadèmics porten el nom de juristes catalans diversos, de temps diferents i d'actituds polítiques contraposades que tenen en comú haver deixat un gra de sorra en la configuració del nostre Dret històric. No em sembla fora de lloc de fer un flaix per recordar els dos que denominen les medalles que ara ostenten Joaquim Tornos i Antoni Cumella. Són dos noms coneguts per molts juristes per molt que la majoria no sàpiga qui van ser ni què van fer. En aquest punt em fa goig d'anunciar que, amb el suport del Departament de Justícia, que

agraïm, tenim en curs el projecte d'elaborar un diccionari de la tradició jurídica catalana que compregui, inicialment, les bibliografies dels trenta-sis juristes que donen nom a les nostres medalles.

Guillem de Vallseca fou vice-canceller dels reis Pere el Cerimoniós i Joan el Caçador i conseller en cap de Barcelona quatre vegades a cavall dels segles XIV i XV quan els mandats eren de dos anys. És autor d'una abundant bibliografia llatina sobre el Dret català del seu temps, entre d'altres d'unes glosses als Usatges de Barcelona. Fou un dels ambaixadors catalans al Compromís de Casp i va votar per Jaume d'Urgell discrepant de la majoria que ho feu per Ferran d'Antequera.

Pere Nolasc Vives i Cebrià és conegut sobretot per la traducció al castellà dels Usatges i altres lleis de Catalunya que va considerar vigents el 1832. Un llibre de referència que contribuï en gran manera a l'aplicació i l'al·legació del dret català a notaries i jutjats en els anys centrals del segle XIX. Vives i Cebrià, tan contrari a la desamortització com a la Llei hipotecària, fou un dels primers presidents de la nostra Acadèmia en el trienni 1859-1861.

Al llarg del curs que ara acaba, dos dels nostres acadèmics, Guàrdia i Gay, han tractat en sengles reflexions, sobre què és una acadèmia i quin és el seu paper. Ho destaco per subratllar que no volem deixar de pensar en el què aportem i podem aportar a la Catalunya actual, tan diferent de la de 1840, quan vam ser instituïts pel Col·legi d'Advocats o el 1954, quan després del parèntesi

repressiu de la immediata postguerra, vam ser reconeguts com a corporació de dret públic.

Sabem que en el sentit actual del concepte d'institució de recerca no ho som. Sabem que no tenim els mitjans ni la disponibilitat per entomar determinats projectes tot i que en podem intuir la necessitat o utilitat. També sabem que podem contribuir al progrés i a la millora de la nostra legislació amb l'anàlisi de propostes legislatives, i perquè no, d'altres d'abast més ambiciós tendents a la configuració dels nous conceptes jurídics que la proclamació dels drets socials reclama. Sabem, per fi, que ser admesos a l'Acadèmia és un reconeixement col·lectiu de tota una trajectòria professional que no ens atorga el poder polític, com si fos una condecoració, sinó un conjunt de professionals de prestigi que s'honoren i ens honoren de formar-ne part.

Estem orgullosos de continuar aprenent cada dia els uns dels altres, de mantenir viva la curiositat per les novetats del Dret, d'aportar consell a qui el demana, de saber per estudi, per experiència i per reflexió que el Dret és una branca de coneixement i de cultura, expressió d'una manera de ser, que va molt més enllà de conèixer la lletra de la llei. Podem afirmar que la llei és un simple instrument de la política i que cal exigir de la política seny, reflexió, rigor i respecte al conjunt de l'Ordenament a l'hora de legislar i, també, que la llei s'usi amb intel·ligència, prudència i bona fe per a trobar solucions als problemes de la societat.

Hem d'afirmar també que l'aplicació de la llei ha de ser temperada a cada cas i a cada moment no només amb d'altres lleis, pròpies i

alienes, incloses les antigues ni que sigui per contraposició, sinó també amb la jurisprudència, la tradició, els principis jurídics universals, el sentit comú i adaptant-la a cada cas amb justícia, prudència i humanitat.

Gràcies a tots vostès que ens han acompanyat aquesta tarda que per a l'Acadèmia és tarda de festa i felicitats, un altre cop, al nou acadèmic.

S'aixeca la sessió.

Lluís Jou
President de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de
Catalunya.